

oktober 2013

NIEUWSBRIEF – NR. 5

In oktober 2012 is de vorige nieuwsbrief van WoonSaem gemaakt. In het afgelopen jaar is hard gewerkt met de ouderen die een woongroep willen vormen en is de methodiek afgemaakt. Er zijn plannen gemaakt voor een training voor professionals en een voor vrijwilligers uit de woongroepen. Hierna een weergave van het wel en wee van WoonSaem en de betrokken partijen.

Publicatie 'Verhalen van veerkracht'

Op de datum van verschijnen van deze nieuwsbrief, 3 oktober, is in de Mozes en Aäronkerk in Amsterdam de publicatie 'Verhalen van Veerkracht' gepresenteerd. Om die reden openen we met dit onderwerp.

In het kader van deze boekpresentatie is een minisymposium georganiseerd door Het Maagdenhuis/ WoonSaem, Coalitie Erbij, Aedes-Actiz Kenniscentrum Wonen-Zorg en ActivAge. We hebben aangehaakt bij de activiteiten van Coalitie Erbij in de Week tegen de Eenzaamheid. Immers, gemeenschappelijk wonen helpt om sociaal isolement en vereenzaming te voorkomen. Dit was voor de Coalitie Erbij reden om, naast Het Maagdenhuis en Aedes-Actiz Kenniscentrum Wonen-Zorg, een financiële bijdrage te leveren aan deze publicatie.

De verhalen van de acht oudere migranten die door Yvonne Witter en Kees Penninx zijn opgetekend, geven een treffend beeld van hun geschiedenis en van de waarde die het wonen in een woon-gemeenschap voor hen heeft. 'Verhalen van Veerkracht' bevat prachtige portretfoto's van de geïnterviewde ouderen, gemaakt door de bekende fotografe Claudia Kamergorodski.

Het doel van de publicatie is zowel bij de oudere migranten en hun vertegenwoordigers, als ook bij mogelijke aanbieders van wonen en zorg, interesse te kweken voor gemeenschappelijk wonen.

Deze mooi vorm gegeven uitgave kan besteld worden via de website van WoonSaem. De kosten bedragen € 16,50 per exemplaar plus de verzendkosten ad € 3,50.

Kerngroep

De kerngroep bestaat uit vertegenwoordigers van het Amsterdamse Steunpunt Wonen, het Netwerk van Organisaties van Oudere Migranten (NOOM), CABO Amsterdam, de Landelijke Vereniging Groepswonen van Ouderen (LVGO), mevrouw Voermans en bestuursleden van Het Maagdenhuis. Onlangs heeft de heer Hans Owel van de LVGO zich teruggetrokken vanwege zijn afscheid als bestuurslid van de LVGO. Er wordt gezocht naar een opvolger die de LVGO in de kerngroep kan vertegenwoordigen. We zijn de heer Owel heel erkentelijk voor zijn waardevolle inbreng en deskundigheid op het terrein van groepswonen.

Methodiek 'Samen Zelfstandig'

Na de zomer van 2012 zijn de laatste bijeenkomsten gehouden in het kader van het uittesten van 'Samen Zelfstandig'. De samenstellers, Kees Penninx en Heleen van Deur van ActivAge, hebben nadien de praktijkervaringen verwerkt. Inmiddels is de methodiek zo goed als klaar. De methodiek zal vooralsnog worden verspreid in combinatie met een trainingsaanbod.

Trainingsaanbod ActivAge

Bureau ActivAge gaat in opdracht van Het Maagdenhuis/WoonSaem een training ontwikkelen voor professionals in het werkveld, gebaseerd op de methodiek 'Samen Zelfstandig'. Dit gebeurt in nauw overleg met WoonSaem en met relevante veldpartijen zoals het Aedes-Actiz Kenniscentrum Wonen-Zorg en Platform 31.

De training is bedoeld voor professionals op het gebied van wonen, zorg en welzijn. Zowel ervaren als minder ervaren woonbegeleiders kunnen zich inschrijven. Bij het deelnemersprofiel van deze groep wordt onder meer gedacht aan mensen met een achtergrond als opbouwwerker, buurtcoach, sociaal makelaars en dergelijke. Daarnaast staat de training open voor (beleids)medewerkers van woningcorporaties, gemeenten en andere partijen uit genoemde werkvelden die op een of andere manier betrokken zijn bij of geïnteresseerd zijn in gemeenschappelijk wonen.

Degenen die aan de training deelnemen, ontvangen de methodiek 'Samen Zelfstandig'.

De voorbereidingen worden in dit najaar getroffen. Naar verwachting is de start van de eerste training in februari 2014. Serieuze belangstelling is er in de provincie Gelderland, waar Stichting Elan en Spectrum wellicht een pilot gaan uitvoeren.

Deskundigheidsbevordering vrijwilligers woongroep door Vrijwilligersacademie Amsterdam

De methodiek 'Samen Zelfstandig' beoogt groepen toe te rusten om gezamenlijk het proces van realiseren van een woongroep in te gaan. Daarvoor zijn voortrekkers nodig, en mensen uit de groep die werkzaamheden voor rekening kunnen en willen nemen. Gaandeweg de ontwikkeling van de methodiek bleek, dat dit niet als vanzelf gaat. Zoals bij vrijwilligerswerk op andere terreinen, komen allerlei aspecten om de hoek kijken waar ook deze vrijwilligers tegenaan lopen. Vragen zoals: hoe motiveer ik de groepsleden, hoe houd ik de gezamenlijke visie vast, maar ook: wat zijn mijn grenzen, hoe deleger ik taken. Deze vaardigheden zijn nodig om als vrijwilliger een groep bijeen te houden, te motiveren en saamhorigheid te creëren.

WoonSaem heeft de Vrijwilligersacademie te Amsterdam verzocht een passende training te ontwikkelen. De intentie is om medio oktober met de eerste serie bijeenkomsten te beginnen en wel met twee woongroepen die aan WoonSaem hebben meegedaan. De training wordt geëvalueerd en waar nodig aangepast, waarna er nog twee groepen volgen.

Lerend Netwerk

Het Lerend Netwerk bestaat uit de begeleiders van de groepen die aan het pilot traject WoonSaem hebben meegedaan. Hun inbreng is heel relevant geweest voor de ontwikkeling van de methodiek en de keuzes die gemaakt zijn bij bijvoorbeeld het opzetten van een training voor voortrekkers van de groepen. Daarnaast hebben zij andere aanbevelingen gedaan, bijvoorbeeld om in soortgelijke bijeenkomsten van woonbegeleiders ook praktische aspecten in te brengen. Hun inzet wordt echt bijzonder op prijs gesteld. Daarom is het tijd hen bij naam te noemen:

- De heer Mostafa Filali van ASW begeleidt i.s.m. Najia Aabid, de projectleidster van WoonSaem, de Marokkaanse groep in Amsterdam Nieuw-west
- De heer John Machgeels van CABO begeleidt de Chinese groep in Amsterdam-Oost
- De heer Emin Üstüner, werkzaam bij OVAA Eindhoven, begeleidt de multiculturele groep aldaar
- Mevrouw Filiz Dilmeci van Libertas begeleidt de Turkse groep in Leiden
- Mevrouw Farzana Shams van ASW begeleidde de Iraanse/Afghaanse groep in Amsterdam-Noord i.s.m. mevrouw Najia Aabid van WoonSaem
- Mevrouw Aabid begeleidt ook de Surinaamse groep Soso-Lobi in Amsterdam Oud-Zuid

In de vorige nieuwsbrief werd het al aangegeven: Het Lerend Netwerk gaat door. Met alle woonbegeleiders afzonderlijk is een evaluatiegesprek gevoerd. Allen hebben aangegeven de bijeenkomsten als zinvol te ervaren. Vanuit WoonSaem zullen deze intervisiebijeenkomsten gefaciliteerd worden. Er wordt een extern begeleider aangetrokken die de interactie en het proces ondersteunt. Nieuwe begeleiders kunnen zich aansluiten bij het Lerend Netwerk en hun voordeel doen met de ervaring van de begeleiders van de eerste groepen.

Statuten woongroepen

De groepen die aan de pilot hebben deelgenomen, hadden nog geen zelfstandige rechtspersoon als woongroep. Nu de fase van contacten leggen en besprekingen voeren met woningcorporaties is begonnen, wordt het nodig om een vereniging op te richten die als rechtsbevoegde gesprekspartner kan optreden. Vanuit WoonSaem is Loyens & Loeff gevraagd om voorbeeldstatuten op te stellen. De groepen kunnen voor een laag tarief bij dit kantoor terecht. Wij stellen dit gebaar zeer op prijs.

Netwerkontwikkeling

In het afgelopen jaar is er veel tijd besteed aan contacten met stadsdelen, woningcorporaties en ook met enkele zorgorganisaties met het doel locaties voor de woongroepen te vinden. Geschikte locaties liggen niet voor het oprapen, zodat alle geboden mogelijkheden worden aangegrepen.

Mevrouw Aabid heeft WoonSaem vertegenwoordigd bij o.a.:

- De bijeenkomst 'Zelfbouw' in Pakhuis de Zwijger in mei 2013. Deze bijeenkomst werd georganiseerd door de gemeente Amsterdam en het Zelfbouwcafé. Het Zelfbouwcafé is een platform voor zelfbouwers en betrokkenen.
- De adviesraad Diversiteit en Integratie van de Gemeente Amsterdam nodigde WoonSaem uit voor de bijeenkomst 'Oud worden in de stad' op 27 juni. Tijdens die bijeenkomsten gingen ouderen van verschillende achtergronden, mensen die betrokken zijn bij wonen, welzijn en zorg en de wethouder met elkaar in gesprek.

Stand van zaken rondom de pilot groepen

Dit onderwerp staat weliswaar nagenoeg achteraan in de nieuwsbrief, maar is daarmee niet het minst belangrijk. Uiteindelijk is het doel van WoonSaem om te bevorderen dat er goede woongroepen ontstaan - goed in de zin van samenredzaam en onderlinge binding - en het versnellen van realisatie van concrete woonprojecten (zonder dat we een 'bouw bureau' willen zijn).

In de vorige nieuwsbrief hebben wij zes groepen aan u voorgesteld. Zij hebben nu met succes het traject 'Samen Zelfstandig' van WoonSaem doorlopen. Elke groep heeft afzonderlijk en onder

professionele begeleiding de themabijeenkomsten bijgewoond en met elkaar gesproken over gemeenschappelijk wonen, de onderlinge samenwerking, het op eigen kracht runnen van een woongroep, de zorg voor elkaar en over de rol van de kinderen.

Surinaamse groep Amsterdam Oud-Zuid

Deze groep bestaat uit 22 Surinaamse ouderen, voornamelijk dames, tussen 53 en 72 jaar, die al zo'n 25 à 30 jaar in dit stadsdeel wonen.

In het voorjaar van 2013 is de groep op bezoek geweest bij de Chinese woongroep Foe Ooi Leeuw in Amsterdam. Daarnaast werd het Flevohuis in Zeeburg bezichtigd. Met dit soort bezoeken wordt het beeld van het groepswoon concreteer. De groep heeft gesprekken gehad met de woningcorporaties Ymere, Rochdale en met Stadgenoot. Met Stadgenoot werd de mogelijkheid van een locatie in Stadsdeel Nieuw-West besproken en werd de Seniorenflat Oklahoma in Osdorp bezichtigd. Om redenen van veiligheid en de matige bereikbaarheid met openbaar vervoer, heeft de groep besloten om verder te kijken naar een meer geschikte locatie.

Marokkaanse groep Amsterdam Nieuw-West

Dit zijn 28 Marokkaanse ouderen van 52 tot 73 jaar, die in de buurt van Osdorp wonen.

Contactpersonen van deze woongroep hebben zich in de zomer van 2012 gepresenteerd tijdens een expertmeeting van Stadsdeel Nieuw-West. In het najaar volgde een bezoek aan de Marokkaanse woongroep Andalusië, de eerste woongroep voor Marokkaanse ouderen in Amsterdam.

Vanaf het voorjaar van 2013 voert de groep gesprekken met Stadsdeel Nieuw-West, met Cordaan en met woningcorporatie Rochdale over een mogelijke locatie in Osdorp.

Iraanse groep Amsterdam-Noord

Deze groep bestaat uit 20 ouderen van 55 tot 74 jaar. Deze alleenstaande vrouwen wonen in verschillende delen van Amsterdam.

De Iraanse groep heeft in het najaar van 2012 een bezoek gebracht aan de woongroep Shraavan in IJburg. Contactpersonen van de groep hebben gesproken met de wethouder Wonen van Stadsdeel Noord in Amsterdam. Zij hebben gevraagd om ondersteuning van hun initiatief voor een gemeenschappelijke woonvorm. Momenteel zijn er gesprekken gaande tussen WoonSaem en Cordaan om te onderzoeken of de transformatie van zorgcentra van Cordaan kansen biedt om een woongroep te realiseren.

Turkse groep Leiden

Deze groep bestaat uit 27 Turkse ouderen van 50 tot 74 jaar. Zij komen uit Leiden, Leiderdorp en Voorschoten. In het voorjaar hebben de contactpersonen uit de groep en hun begeleider gesproken met de wethouder Wonen van Stadsdeel Noord in Leiden. Zij hebben de vraag van de Turkse ouderen aan haar voorgelegd en haar verzocht om het initiatief te ondersteunen.

Voor dit najaar staan er gesprekken gepland met de woningcorporaties de Sleutels en Ons Doel in Leiden.

Multiculturele groep Vaartbroek/Eindhoven

Deze groep omvat 21 ouderen afkomstig uit Turkije en Marokko. In september 2012 heeft de groep een bezoek gebracht aan de Woongroep Tweede Lente in Tilburg en in het voorjaar van 2013 waren zij bij de opening van de Woongroep Mi Bosie in Eindhoven.

Met Woonbedrijf Eindhoven is in het najaar van 2012 kennis gemaakt. De woonwensen van de ouderen zijn geïnventariseerd. Vanaf mei van dit jaar worden met Woonbedrijf Eindhoven mogelijke locaties voor een woongroep onderzocht.

Chinese ouderen te Amsterdam

Deze groep is het meest gevorderd in realisatie van het doel. Naar verwachting is de oplevering van de seniorenhuisvesting van het project Oostpoort begin 2014. Dan kunnen de belangstellenden de woningen bezichtigen en zullen de eerste 20 Chinese ouderen van de wachtlijst een woning toegewezen krijgen.

Deze groep van 20 ouderen, die definitief met elkaar een woongroep gaan vormen, krijgt in het najaar van 2013 een herhaling van het traject WoonSaem. In dit traject zal het accent liggen op onderlinge samenwerking en actief betrokken zijn bij de woongroep.

Contacten met nieuwe groepen

In de afgelopen periode heeft WoonSaem samenwerkingsverbanden opgebouwd met nieuwe groepen oudere migranten.

Islamitisch Cultureel Centrum Haarlemmermeer

Zo is er in Haarlemmermeer nauw samengewerkt met het Islamitisch Cultureel Centrum Haarlemmermeer (ISCCH) en met woningcorporatie Ymere. Er zijn verschillende informatiebijeenkomsten verzorgd voor Surinaamse en Marokkaanse ouderen die geïnteresseerd zijn in het project Toolenburg-Zuid, een nieuwe wijk in Hoofddorp. Als onderdeel van deze bouwlocatie wil Ymere passende huisvesting voor woongroepen voor ouderen realiseren.

Vrijwilligers uit deze groepen gaan deelnemen aan de training voor vrijwilligers die komend seizoen door WoonSaem en de Vrijwilligersacademie wordt aangeboden.

Stichting Bangsa Jawa

In Amsterdam Zuidoost ondersteunt WoonSaem de Stichting Bangsa Jawa in gesprekken met Cordaan. Het oogmerk is een woongroep voor Surinaamse ouderen vorm te geven in Zorgcentrum Eben Haezer. Woningcorporatie Rochdale, verhuurder van woningen, wordt betrokken bij deze gesprekken teneinde de woonwensen van de ouderen in kaart te brengen.

Voor de ouderen zelf zal WoonSaem een aantal bijeenkomsten leiden over aspecten van gemeenschappelijk wonen

Stichting Ibno Khaldoun

In haar contact met de zelforganisatie Ibno Khaldoun is WoonSaem betrokken geweest bij de werving en toewijzing van locaties aan ouderen in het kader van het project Kraaipan in de Transvaalbuurt in Amsterdam-Oost. In dit nieuwbouwproject is een woongroep voor Marokkaanse ouderen gerealiseerd door Ymere.

WoonSaem verzorgt in het komend seizoen themabijeenkomsten voor de leden van deze nieuwe woongroep. Daarbij wordt ingegaan op samenwerken, activiteiten opzetten en beheren van de eigen woongroep.

Financiering

In de aanloopperiode heeft WoonSaem financiële bijdragen mogen ontvangen van Janivo, Fonds NutsOhra, RCOAK, Sluyterman van Loo en van de Stichtingen Vredenburg en Theresia Spijker. Deze bijdragen hebben een belangrijke rol gespeeld in de startfase. Niet alleen omdat er daardoor voldoende geld beschikbaar kwam, maar vooral omdat ook zij het belang van steun aan woongroepen van allochtone ouderen onderschreven én vanwege het gestelde vertrouwen dat we WoonSaem operationeel zouden kunnen krijgen. Dit heeft ons extra energie gegeven.

Besloten is de aanlooperperiode te verlengen. Eigenlijk meer een periode om het aanbod verder uit te werken en het nut ervan verder voor het voetlicht te brengen. Hierbij speelt ook de invloed van de economisch mindere tijden: woningcorporaties en gemeenten hebben minder armslag om allochtone groepen en zelforganisaties te laten begeleiden, ook al zijn zij zich ervan bewust dat het traject van WoonSaem zinvol is. Immers, het volgen van dit traject levert groepen op met een sterkere onderlinge binding waardoor het risico van uiteenvallen van de groep sterk gereduceerd wordt.

Om WoonSaem en de achterliggende visie steviger te verankeren, hebben Het Maagdenhuis en de samenwerkende ouderenfonds Stichting Brentano, Steun des Ouderdoms en het Nationaal Ouderenfonds eind 2012 besloten om opnieuw € 150.000,- ter beschikking te stellen aan WoonSaem om daarmee de opbouwfase voor twee jaar te verlengen.